

Fantes det virkelig et Babels tårn?

Sist oppdatert: 4. januar 2004

På den fruktbare sletta mellom elvene Eufrat og Tigris, som ble kalt Mesopotamia, var det for 5500 år siden faktisk ganske vanlig å bygge slike tårn, også kalt *ziggurater*. Tårnene var egentlig templer, der menneskene sannsynligvis tilba ulike guder. Man trodde på mange guder på den tiden, og i hver by fantes det flere ziggurater.

I dag er det ikke mye som minner om den engang storslåtte byen, Babylon, som lå i Mesopotamia litt sør for Bagdad mellom elvene Eufrat og Tigris, men arkeologiske utgravninger tyder faktisk på at det Babelstårnet vi kjenner fra Bibelhistorien er en ziggurat som ble bygget til ære for guden Marduk, på en hellig plass, sør i Babylon.

Men kan vi vite noe om hvordan tårnet faktisk så ut? Arkeologene kan fortelle oss at zigguratene ble laget av det materialet som det fantes mest av i Mesopotamia: leire og halm. Av dette formet menneskene murstener som ble tørket i sola og satt sammen ved hjelp av jordbek fra den iranske høysletta.

Dette høres kanskje ikke spesielt vakkert ut. Og i tillegg må man regne med at bygninger som ble konstruert av dette materialet, trengte kontinuerlig vedlikehold og at de ikke var særlig motstandsdyktige hverken mot vann eller jordskjelv.

Andre kilder som sier noe om hvordan tårnet i Babel kan ha sett ut, er en inskripsjon som visstnok stammer fra den babylonske kongen *Nebuchadnezzar II* (604-562 f. Kr.), og som forteller om et tårn dekket av blå emalje. Og den greske historikeren *Herodot*, som besøkte tårnet i 460 f.Kr., forteller om et tårn med i syv eller åtte nivåer, og en spiral på utsiden som gjorde det mulig å gå helt opp til toppen der det fantes et tempel. Når man kom halvveis opp, var det visstnok laget sitteplasser for dem som trengte å hvile seg.

Selv om Babelstårnet og de andre zigguratene er borte for lengst, holdes de i live av historien vi kjenner fra Bibelen, og fortsetter den dag i dag å inspirere kunstnere over hele verden.

«Fantes det virkelig et Babels tårn?»

Dagens Babeltårn

Det finnes bygninger som kan minne om Babelstårnet i dag også. Den mest kjente er kanskje minareten i Samarra, Irak (se bilde til venstre), som ble bygget på 800-tallet av kalifen Mutawakkil.

Minareten er en del av en stor moské og den rager hele 50 meter over bakken. Også denne minareten har en spiral på utsiden som fører opp til toppen. Kalif Mutawakkil lot bygge enda en spiralminaret i Irak, som ikke var fullt så stor som den i Samarra, og det finnes også en lignende i Kairo, Egypt.

Det var som en følge av korstogene at disse bygningene ble kjent for europeerne.

Fil osofiske spørsmål

- 1. Tårnene var egentlig templer og i et tempel tilber man en eller flere guddommer. På en måte kunne man si at jo høyere tårnene var, jo sterkere tilba man guddommen. Men isåfall: hvorfor var da Gud så redd for Babels tårn at han måtte gripe inn og ødelagge byggingen?*
- 2. Tror du det var noen spesiell grunn til at tårnene ble laget som spiraler hvor man kunne vandre langs utsiden? Prøv å forestille deg hvordan det oppleves å gå runde for runde i en slik spiral. Har denne opplevelsen noe med en Guds-opplevelse å gjøre tror du? Eller er det helt andre grunner til at tårnene ble laget nettopp slik?*